

Asiakaspalvelu- ja
telemarkkinointialaa koskeva

TYÖEHTOSOPIMUS

11.4.2025–29.2.2028

Asiakaspalvelu- ja telemarkkinointialaa koskeva työehtosopimus

11.4.2025–29.2.2028

Palvelualojen työnantajat PALTA /
Markkinointipalvelujen Työnantajayhdistys

Palvelualojen ammattiliitto PAM

Sisältö

Allekirjoituspöytäkirja	5
1. Sopimuskausi	5
2. Palkankorotukset.....	6
3. Tekstimuutokset	7
4. Kirjaus kuulemisvelvollisuudesta	8

ASIAKASPALVELU- JA TELEMARKKINOINTIALAA KOSKEVA TYÖEHTOSOPIMUS

Soveltamisala	10
1 § Sopimuksen ulottuvuus	10
Työsuhde.....	11
2 § Työnjohto.....	11
3 § Työsopimus ja koeaika.....	11
4 § Määräaikainen työsopimus.....	12
5 § Työsuhteen päättyminen ja lomautus.....	12
Työaika	15
6 § Työaika	15
7 § Vapaat.....	19
8 § Ruoka- ja virkistäytymistauko.....	20
9 § Lisä- ja ylityöstä maksettavat korvaukset	21
10 § Sunnuntaityö	24
Palkkaus.....	25
11 § Työpalkat 25	
12 § Lisät.....	28
Poissaolot	29
13 § Sairastuminen	29
14 § Tilapäinen poissaolo.....	32
15 § Lääkärintarkastukset	35
16 § Lapsen syntymä	36
Vuosiloma	38
17 § Vuosiloma.....	38
18 § Lomaraha.....	40
Matkat	42
19 § Matkakustannukset	42

Työpaikkakohtainen sopiminen	43
20 § Työpaikkakohtainen sopiminen	43
21 § Erinäiset määräykset	44
Luottamusmies, neuvottelujärjestys ja työrauha	46
22 § Henkilöstön edustajat	46
23 § Erimielisyydet	48
24 § Työrauha ja sopimusrikkomukset	49
Voimassaolo	49
25 § Sopimuksen voimassaolo	49

LIITTEET

Ohje työtehtävien sijoittumisesta vaativuusryhmiin	51
Asiakaspalvelu- ja telemarkkinointialan vähimmäistuntipalkat	53
Taulukkopalkat 1.3.2024	53
Taulukkopalkat 1.7.2025	54
Taulukkopalkat 1.6.2026	55
Taulukkopalkat 1.6.2027	56
Kuntien kalleusluokitus	57
Erimielisyyksien malli	58
Työllistymisen ja muutosturvan toimintamalli	59
Muutosturvan pöytäkirja	61
Koulutussopimus	62

Allekirjoituspöytäkirja

Aika 11.4.2025 (neuvottelutulos on hyväksytty osapuolten hallinnoissa)

Paikka Etäyhteyksin

Läsnä Tuomas Aarto, PALTA
Minna Ääri, PALTA
Pasi Vuorio, PALTA
Aino Pajari, PALTA

Markku Saikkonen, PAM
Juha Ojala, PAM

Allekirjoittaneet liitot ovat sopineet asiakaspalvelu- ja telemarkkinointi-alan työehtosopimuksen uudistamisesta seuraavaa:

1. Sopimuskausi

Työehtosopimus tulee voimaan 11.4.2025 ja on voimassa 29.2.2028 saakka ja jatkuu sen jälkeen vuoden kerrallaan, ellei sitä viimeistään kahta kuukautta ennen sen päättymistä ole kummaltakaan puolelta kirjallisesti irtisanottu.

Osapuolet tarkastelevat vuoden 2026 marraskuun aikana sopimuksen tavoitteiden toteutumista sekä arvioitavissa olevia talouden ja työllisyyden näkymiä asiakaspalvelu- ja telemarkkinointialalla. Arvioinnin perusteella kummallakin osapuolella on mahdollisuus irtisanoa työehtosopimussopimus päättymään 28.2.2027. Irtisanomista koskeva ilmoitus on kirjallisesti toimitettava viimeistään 31.12.2026 toiselle sopijaosapuolelle.

2. Palkankorotukset

2.1 Palkankorotukset 2025

2.1.1 Yleiskorotus 1.7.2025

Palkkoja korotetaan 1.7.2025 tai lähinnä sen jälkeen alkavan palkanmaksukauden alusta lukien 2,5 prosentin suuruisella yleiskorotuksella. Korotus tehdään kiinteään tunti- tai kuukausipalkkaan, kuitenkin vähintään palkkataulukon mukaiseen palkkaan.

2.1.2 Taulukkopalkat

Taulukkopalkkoja korotetaan 1.7.2025 lukien 2,5 prosentin suuruisella korotuksella.

2.1.3 Euromääräiset lisät (luottamusmieskorvaus, kielilisiä ja yölisä)

Työehtosopimuksen euromääräisiä lisiä korotetaan 1.7.2025 lukien 2,5 prosentin suuruisella korotuksella.

2.2 Palkankorotukset 2026

2.2.1 Yleiskorotus 1.6.2026

Palkkoja korotetaan 1.6.2026 tai lähinnä sen jälkeen alkavan palkanmaksukauden alusta lukien 2,9 prosentin suuruisella yleiskorotuksella. Korotus tehdään kiinteään tunti- tai kuukausipalkkaan, kuitenkin vähintään palkkataulukon mukaiseen palkkaan.

2.2.2 Taulukkopalkat

Taulukkopalkkoja korotetaan 1.6.2026 lukien 2,9 prosentin suuruisella korotuksella.

2.2.3 Euromääräiset lisät (luottamusmieskorvaus, kielilisiä ja yölisä)

Työehtosopimuksen euromääräisiä lisiä korotetaan 1.6.2026 lukien 2,9 prosentin suuruisella korotuksella.

2.3 Palkankorotukset 2027

2.3.1 Yleiskorotus 1.6.2027

Palkkoja korotetaan 1.6.2027 tai lähinnä sen jälkeen alkavan palkanmaksukauden alusta lukien 2,4 prosentin suuruisella yleiskorotuksella. Korotus tehdään kiinteään tunti- tai kuukausipalkkaan, kuitenkin vähintään palkkataulukon mukaiseen palkkaan.

2.3.2 Taulukkopalkat

Taulukkopalkkoja korotetaan 1.6.2027 lukien 2,4 prosentin suuruisella korotuksella.

2.3.3 Euromääräiset lisät (luottamusmieskorvaus, kielilisiä ja yölisä)

Työehtosopimuksen euromääräisiä lisiä korotetaan 1.6.2027 lukien 2,4 prosentin suuruisella korotuksella.

3. Tekstimuutokset

3.1 Kuuleminen työsuhteen päättämisestä

Lisätään 5 § 3. kohtaan:

Työnantajan harkitessa työntekijän työsuhteen päättämistä henkilöstä johtuvalla syyllä työntekijälle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi työsuhteen päättämisen syistä.

Työntekijälle on varattava kohtuullinen valmistautumisaika ennen kuulemistä, ja että hänellä on riittävät tiedot harkinnan perusteena olevista seikoista sekä tosiasiallinen mahdollisuus esittää oma kantansa.

Työnantaja tiedottaa työntekijää kuulemistilaisuuden tarkoituksesta sekä oikeudesta käyttää avustajaa. Työntekijän pyynnöstä avustajana voi toimia luottamusmies tai jos sellaista ei ole valittuna, voi avustajana pyynnöstä toimia esimerkiksi ammattiliiton edustaja.

Kuulemistilaisuuden jälkeen työnantaja arvioi työsuhteen jatkamisedellytyksiä.

4. Kirjaus kuulemisvelvollisuudesta

Pöytäkirjamerkintä koskien työehtosopimuksen 5 § 3. kohtaa:

Kirjaus työntekijän kuulemisvelvollisuudesta ei vaikuta laintulkintaan eivätkä irtisanomiseen liittyvät asiat kuten perusteet, menettely tai asian selvittäminen ole osa työehtosopimusta eikä se laajenna liittojen valvontavelvollisuutta koskemaan työsuhteen päättämisperusteita tai päättämismenettelyä tai -prosessia.

Helsingissä 11.4.2025

Palvelualojen työnantajat PALTA ry
Tuomas Aarto, Minna Ääri

Palvelualojen ammattiliitto PAM ry
Markku Saikkonen, Juha Ojala

Työehtosopimus

SOVELTAMISALA

1 § Sopimuksen ulottuvuus

Sopimuksen piiriin kuuluvat Palvelualojen työnantajat PALTA ry:n jäsenyhdistyksen, Markkinointipalvelujen Työnantajayhdistyksen, jäsenyritysten palveluksessa olevat toimihenkilöt ja työntekijät (myöh. työntekijä). Lisäksi sopimuksen piiriin voivat erikseen sovittaessa kuulua myös Palvelualojen työnantajat PALTA ry:n muiden jäsenyritysten palveluksessa olevat vastaavaa työtä tekevät työntekijät.

Sopimus koskee työaikalain alaisia työntekijöitä.

Sopimusta ei sovelleta yrityksessä tai osatoiminnossa, jonka omistavat yritykset ovat jäsenyyden perusteella sidottuja toiseen työehtosopimukseen ja joka puhelinpalvelu- tai yhteyskeskustoimialalla myy tai välittää vain sellaisia tuotteita tai palveluja, jotka kuuluvat edellä mainittujen omistajayritysten varsinaiseen ja vakiintuneeseen liiketoimintaan.

Sopimus ei koske yrityksen johtoon kuuluvia henkilöitä.

Sopimuksen osana noudatetaan PAMin ja Paltan välillä 30.1.2018 allekirjoitetun pöytäkirjan mukaisesti keskusjärjestösopimuksia:

- Jäsenmaksuperintäsopimus 1989
- Luottamusmiessopimus 1995
- Yhteistoimintasopimus 1990
- Yleissopimus 1990
- Koulutussopimus

TYÖSUHDE

2 § Työnjohto

1. Työnantaja johtaa ja jakaa työtä.
2. Työnantaja ottaa ja erottaa työntekijät.
3. Määrätynlaiseen työhön otettu työntekijä on velvollinen tarpeen vaatiessa tekemään muutakin ammattiinsa kuuluvaa tai siihen rinnastettavaa työtä.
4. Järjestäytymisoikeus on molemmin puolin loukkaamaton.
5. Työnantaja ja luottamusmies sopivat neuvottelu- ja luottamusmiesjärjestelmän selvittämisestä uusille työntekijöille sekä luottamusmiesasioiden tiedottamistavoista yrityksessä.

3 § Työsopimus ja koeaika

1. Työsopimus tehdään kirjallisena.
2. Työsopimusta tehtäessä sovitaan keskimääräisestä vähimmäisviikkotyöajasta, mikäli kyseessä ei ole erikseen tarvittaessa töihin kutsuttava työntekijä.
3. Viikkotyöajan ollessa ilman perusteltua syytä sovittua keskimääräistä vähimmäisviikkotyöaikaa pidempi se sovitaan todellista työaikaa vastaavaksi.
4. Koeajasta on sovittava työsopimuksessa.
5. Koeaika määräytyy kulloinkin voimassaolevan työsopimuslain mukaan. Muutos työehtosopimuksessa tulee voimaan 1.2.2018.
6. Koeaikana sopimus voidaan molemmin puolin purkaa irtisanomisaikaa noudattamatta.
7. Työntekijän palatessa kohtuullisessa ajassa aikaisemman työnantajansa palvelukseen ja entisen kaltaiseen työhön koeaikaa ei sovelleta, ellei siihen ole erityistä syytä.

4 § Määräaikainen työ sopimus

1. Määräaikaisen työ sopimuksen tekeminen määräytyy kulloinkin voimassa olevan työ sopimuslain mukaan. Muutos työehtosopimuksessa tulee voimaan 1.2.2018.
2. Sopimuksen päättymisajankohdan on oltava työntekijän tiedossa hyvissä ajoin, kuitenkin vähintään viikkoa ennen, jos mahdollista.
3. Päättäessään työsuhteen ennen määräaikaa ilman purkuperustetta työntekijä korvaa työnantajalle aiheuttamansa vahingon. Korvaus on kahden viikon palkka tai laiminlyödyn työkauden ollessa lyhyempi sitä vastaava määrä.

Korvauksen kuittaaminen määräytyy työ sopimuslain 2 luvun 17 §:n mukaan.

4. Päättäessään työsuhteen ennen määräaikaa työnantaja korvaa työntekijälle aiheuttamansa vahingon työ sopimuslain 12 luvun mukaan.

5 § Työsuhteen päättyminen ja lomautus

Irtisanomisaika

1. Työnantajan noudattama irtisanomisaika on:

Työsuhteen jatkuttua	Irtisanomisaika
enintään vuoden	14 päivää
yli vuoden – enintään 4 vuotta	2 kuukautta
yli 4 – enintään 8 vuotta	3 kuukautta
yli 8 – enintään 12 vuotta	4 kuukautta
yli 12 vuotta	6 kuukautta

2. Työntekijän noudattama irtisanomisaika on:

Työsuhteen jatkuttua	Irtisanomisaika
enintään 5 vuotta	14 vrk
yli 5 vuotta	1 kuukausi

3. Työsopimus irtisanotaan todistettavasti.

Työnantajan harkitessa työntekijän työsuhteen päättämistä henkilöstä johtuvalla syyllä työntekijälle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi työsopimuksen päättämisen syistä.

Työntekijälle on varattava kohtuullinen valmistautumisaika ennen kuulemistä, ja että hänellä on riittävät tiedot harkinnan perusteena olevista seikoista sekä tosiasiallinen mahdollisuus esittää oma kantansa.

Työnantaja tiedottaa työntekijää kuulemistilaisuuden tarkoituksesta sekä oikeudesta käyttää avustajaa. Työntekijän pyynnöstä avustajana voi toimia luottamusmies tai jos sellaista ei ole valittuna, voi avustajana pyynnöstä toimia esimerkiksi ammattiliiton edustaja.

Kuulemistilaisuuden jälkeen työnantaja arvioi työsuhteen jatkamisedellytyksiä.

4. Irtisanomisaika alkaa kulua irtisanomista seuraavana päivänä.
5. Irtisanomisen syy ja työsuhteen päättymisaika on vaadittaessa ilmoitettava työntekijälle viivytyksettä kirjallisesti.

Korvaukset

6. Työntekijän, joka ei noudata irtisanomisaikaa, on korvattava työnantajalle noudattamatta jätetyn irtisanomisajan palkka.

Korvauksen kuittaaminen määräytyy työsopimuslain 2 luvun 17 §:n mukaan.

7. Työnantajan, joka ei noudata irtisanomisaikaa, on maksettava työntekijälle noudattamatta jätetyltä irtisanomisajalta täysi palkka.

ESIMERKKI 1

Työnantaja irtisanoi 1.8. työntekijän neljän kuukauden irtisanomisajalla. Työnantaja päätti työntekijän työsuhteen 31.8. yrityksen lopettaessa silloin toimintansa. Irtisanomisajan palkan ja tältä ajalta kertyvän lomakorvauksen työnantaja joutuu maksamaan 1.12. saakka.

Työsuhteen purkaminen

8. Työsuhteen purkaminen määräytyy työsopimuslain mukaan.

Lomautus

9. Toistaiseksi voimassa olevaan työsuhteeseen otettu työntekijä voidaan lomauttaa vähintään 14 päivän ilmoitusajalla.

Määräaikaiseen työsuhteeseen otettu työntekijä voidaan lomauttaa työsopimuslain 5 luvun 2 §:n 3 momentin mukaisesti. Irtisanottaessa lomautettu työntekijä voidaan lomautusilmoitusajan palkka 14 päivältä vähentää irtisanomisajan palkasta.

10. Lomautuksen ennakkoselvitys ja lomautusilmoitus määräytyvät työsopimuslain 5 luvun 3 ja 4 §:ien mukaan.
11. Lomautettu työntekijä voi irtisanoutua työsopimuslain 5 luvun 7 §:n mukaan.

TYÖAIKA

6 § Työaika

Säännöllinen työaika

1. Säännöllinen työaika on enintään 8 tuntia vuorokaudessa ja enintään 37,5 tuntia viikossa.
2. Työviikko alkaa maanantaina, ellei paikallisesti toisin sovita.

Työajan järjestäminen

3. Säännöllinen työaika voidaan järjestää työaikalain 10 §:n mukaan seuraavasti:

Yhden viikon jaksossa

Työaika on enintään 9 tuntia vuorokaudessa ja enintään 37,5 tuntia viikossa.

ESIMERKKI 2

Sovittu 3 §:n 2 kohdan mukainen viikkotyöaika on 30 tuntia.

TYÖVUOROLUETTELO

Ma	Ti	Ke	To	Pe	La	Su	Yht
5	5	5	V	9	6	-	30,0†

Keskimääräisenä viikkotyöaikana

Työnantaja laatii etukäteen työajan tasoittumissuunnitelman, jonka aikana viikkotyöaika tasoittuu 3 §:n 2 kohdassa sovittuun viikkotyöaikaan. Tasoittumissuunnitelmaa voidaan muuttaa työaikalain mahdollistamalla tavalla. Perusteena voi siten olla esim. alalle tyypillisten töiden kampanjaluonteisuus.

Tasoittumisjakso voi olla enintään 26 viikkoa.

Säännöllinen työaika ei saa ylittää 9 tuntia vuorokaudessa eikä 48 tuntia viikossa.

ESIMERKKI 3

4 viikon tasoittumissuunnitelma

- sovittu 3 §:n 2 kohdan mukainen viikkotyöaika on 37,5 tuntia
- työaika enintään 9 t/vrk ja 48 t/vko

	Ma	Ti	Ke	To	Pe	La	Su	Yht
Vko 1	9	8	8	8	8	7	-	48 t
Vko 2	7	8	-	-	7,5	7,5	-	30 t
Vko 3	7	7	7,5	7,5	7,5	-	-	36,5 t
Vko 4	-	7,5	7	7	7	7	-	35,5 t
								Yht. 150 t
								$150 \text{ t} / 4 = 37,5 \text{ t}$

Työpaikkakohtaisesti sopien

Työpaikkakohtaisesti 20 §:n mukaisesti sopien voidaan säännöllinen viikkotyöaika järjestää myös seuraavasti:

Työnantaja laatii etukäteen työajan tasoittumissuunnitelman, jonka aikana viikkotyöaika tasoittuu enintään 3 §:n 2 kohdassa sovittuun viikkotyöaikaan. Tasoittumissuunnitelmaa voidaan muuttaa työaikalain mahdollistamalla tavalla. Perusteena voi siten olla alalle tyypillisten töiden kampanjaluonteisuus.

Tasoittumisjakso voi olla enintään 26 viikkoa.

Säännöllinen työaika ei saa ylittää 10 tuntia vuorokaudessa eikä 48 tuntia viikossa.

Jos työpaikalla on luottamusmies, asiasta sovitaan hänen kanssaan.

ESIMERKKI 4

4 viikon tasoittumissuunnitelma

- sovittu 3 §:n 2 kohdan mukainen työaika on keskim. 37,5 t/vko
- enintään 10 t/vrk ja 48 t/vko

	Ma	Ti	Ke	To	Pe	La	Su	Yht
Vko 1	9	6	9	7	10	7	-	48 t
Vko 2	9,5	8	-	-	9	5	-	31,5 t
Vko 3	10	6	6	6	8,5	-	-	36,5 t
Vko 4	-	7	6	6	9	6	-	34 t
Yht. 150 t								
150 t / 4 = 37,5 t								

Työajan tasoittumissuunnitelma ja työvuoroluettelo

4. Työvuoroluettelo annetaan tiedoksi viimeistään kaksi viikkoa ennen jakson alkamista.

SOVELTAMISOHJE

Työvuoroluettelon muuttamisedellytyksiä koskee työaikalain 30 §.

Liitot suosittelevat, että työajan tasoittumissuunnitelma ja työvuoroluettelo annetaan tiedoksi kaksi viikkoa ennen kyseisten jaksojen alkamista.

Työvuoroluettelo laadittaessa vältetään epätarkoituksenmukaisen lyhyitä työvuoroja.

Alle neljän (4) tunnin työvuoroa ei tule käyttää, elleivät työntekijän tarpeet tai muu perusteltu syy tätä edellytä.

Tässä tarkoitetun työvuoron tulee pääsääntöisesti olla yhdenjaksoinen.

Lisätyön tarjoaminen

Jos työnantaja tarvitsee lisää työntekijöitä hänen osa-aikatyötä tekeville työntekijöille sopiviin tehtäviin, työnantajan on tarjottava näitä töitä osa-aikatyöntekijöille. Tämä työsopimuslain 2 luvun 5 §:ssä tarkoitettu lisätyön tarjoamisvelvollisuus koskee yrityksen toimipaikkoja samalla työssäkäyntialueella.

Lisätyön tarjoamisesta voidaan paikallisesti (20 §) sopia. Työsopimuslain 2 luvun 5 §:n perusteella työnantajalla on velvollisuus tarjota lisätyötä osa-aikaisille työntekijöilleen. Tämän velvoitteen huomioimiseksi ja samalla erimielisyyksien välttämiseksi työpaikkakohtaisesti sopien voidaan ottaa käyttöön seuraavia toimintamalleja.

Työnantaja ja luottamusmies käsittelevät säännöllisesti (kerran vuodessa)

- yrityksen kokoaikaisen ja osa-aikaisen henkilöstön rakennetta ja määrää sekä arviota niiden kehittämisestä
- työajan suunnittelussa käytettäviä periaatteita ja niiden tarkistamistarvetta
- työsopimusten työaikamääräysten ja käytännön välistä suhdetta ja perusteettomien erojen poistamista.

Liukuva työaika

5. Käytettäessä liukuvaa työaikaa säännöllinen vuorokautinen työaika voi olla enintään 12 tuntia.

Viikoittainen säännöllinen työaika saa olla keskimäärin enintään 37,5 tuntia 6 kuukauden seurantajakson aikana, joka voidaan ylittää tai alittaa liukumarajojen puitteissa. Seurantajakson päättyessä ylitysten kertymä saa olla enintään 60 tuntia ja alitusten määrä enintään 20 tuntia.

Vuorotyö

6. Vuorotyössä noudatetaan työaikalain säännöksiä.

Vuorokausilepo

7. Työnantaja ja työntekijä voivat tilapäisesti sopia toisin työaikalain 25 §:n mukaisesta vuorokausilevon lyhentämisestä 11 tunnista 7 tuntiin, jos työn tarkoituksenmukainen järjestely sitä edellyttää.

7 § Vapaat

1. Työviikko on keskimäärin viisipäiväinen.

Työntekijällä on työaikalain 27 §:n mukaisen viikkolevon lisäksi yksi vapaapäivä, joka on lauantai.

Jos työtä tehdään vähintään kuutena päivänä viikossa viikkolevon lisäksi annettava vapaapäivä voi olla vaihtuva.

Vähintään kerran neljässä viikossa lauantai ja sunnuntai ovat peräkkäisiä vapaapäiviä.

2. Työpaikkakohtaisesti 20 §:n mukaisesti sopien voidaan vapaapäivä antaa myös muulla tavalla joko saman viikon tai tasoittumisjakson aikana yhdistämällä vapaapäiviä yhdenjaksoiseksi vapaaksi seuraavasti:
 - vapaapäiviä ei saa olla 5 enempää peräkkäin ilman työntekijän suostumusta
 - vapaista ilmoitetaan vähintään 2 viikkoa etukäteen
 - jos työpaikalla on luottamusmies, asiasta sovitaan hänen kanssaan.
3. Arkipyhäviikkojen työajan lyhennys

Työaikaa lyhentävät

- pitkäperjantai
- pääsiäismaanantai
- helatorstai ja
- juhannuspäivä

sekä maanantaista perjantaihin sijoittuvat:

- uudenvuodenpäivä
- vapunpäivä
- itsenäisyyspäivä
- jouluaatto ja
- tapaninpäivä.

Mikäli työntekijällä lauantai on säännöllisesti vapaa, on se vapaa myös juhlapyhäviikolla.

Lyhennys annetaan arkipyhäviikolla, kahtena edellisenä tai kahtena seuraavana viikkona tai käytettävän tasoittumisjakson aikana.

Arkipyhäviikosta tuleva työajan lyhennys annetaan palkallisena vapaana työajan suhteessa tai suorittamalla lyhennykseen oikeutavilta päiviltä yksinkertainen tuntipalkka tehtyjen työtuntien lisäksi. Rahakorvaus maksetaan lyhennysjakson tilissä. Lyhennys lasketaan jakamalla 3 §:n 2 kohdan mukaisesti sovittu viikkotyöaika 5:llä ja kertomalla se työntekijän tuntipalkalla.

Arkipyhäkorvaus edellyttää työntekoa ko. viikolla.

4. Poissaolot eivät muuta ennalta laadittua vapaapäiväjärjestelmää.

8 § Ruoka- ja virkistäytymistauko

Ruokatauko

1. Säännöllisen työajan ollessa yhdenjaksoisesti yli 7 tuntia työntekijällä on vähintään tunnin ruokatauko.
2. Työpaikkakohtaisesti 20 §:n mukaisesti sopien voidaan ruokatauko:
 - lyhentää enintään 30 minuutilla tai
 - poistaa kokonaan, jolloin työntekijä voi ruokailla työaikana.
3. Ruokatauko ei ole työaika työntekijän saadessa poistua esteettömästi työpaikalta.
4. Ruokataukoa ei saa sijoittaa välittömästi työpäivän alkuun tai loppuun.

Virkistäytymistauko

5. Työajan ollessa 3–6 tuntia työntekijällä on yksi kahvitauko ja työajan ollessa vähintään 6 tuntia kaksi kahvitaukoa. Tauot luetaan työajaksi.

9 § Lisä- ja ylityöstä maksettavat korvaukset

Lisätyö

1. Lisätyö on sovittun työajan lisäksi tehty työ enintään 40 tuntiin saakka viikossa.

Ylityö

2. Ylityötä on 40 tuntia viikossa ylittävä työ.
3. Keskimääräistä työaikaä käytettäessä ylityötä on keskimäärin 40 tuntia viikossa ylittävä työ.

Lisä- ja ylityösuostumus

4. Työntekijän lisä- ja ylityösuostumus määräytyy työaikalain 17 §:n mukaan.

Korotettu palkka

5. Vuorokaudessa 10 tuntia tai viikossa 37,5 tuntia ylittävstä työstä maksetaan 50 %:lla korotettu palkka. Tämä ei koske 6 §:n 5 kohdassa mainittua liukuvaa työaikaä. Liukuvaa työaikaä käytettäessä lisä- ja ylityökorvaukset määräytyvät työaikalain mukaan.
6. Yötyölisää ei oteta huomioon peruspalkassa laskettaessa lisä- ja ylityökorvauksia.

Korotetun palkan laskenta keskimääräistä työaikaä käytettäessä

7. Tasoittumisjakson aikana tehdystä tuntimäärästä
 - a) vähennetään yli 10 tuntia vuorokaudessa tehty työ
 - josta maksetaan erikseen 50 % korotettu palkka
 - b) vähennetään tasoittumisjakson viikkojen enimmäistyöajat
 - viikkojen lukumäärä x 37,5 tuntia
 - c) maksetaan erotuksesta 50 %:lla korotettu palkka.

ESIMERKKI 5

Työntekijän sovittu viikkotyöaika on 37,5 tuntia. Työpaikalla on käytössä 12 viikon tasoittumisjakso, jolloin jakson viikkojen enimmäistyöaika on (12 x 37,5) 450 tuntia.

Työntekijä on tehnyt jakson aikana 500 tuntia, joista yli 10 tuntia vuorokaudessa ylittäviä tunteja on 15. Tehdyistä tunneista vähennetään erikseen 50 %:lla korvattavat yli 10 tuntia ylittävät tunnit (500–15), jolloin tunteja jää 485. Tästä tuntimäärästä vähennetään kyseisen jakson viikkojen enimmäistyöaika (12 x 37,5 = 450), jolloin 50 %:lla korvattavia tunteja jää (485–450) 35.

ESIMERKKI 6

Työntekijän sovittu viikkotyöaika on 30 tuntia. Työpaikalla on käytössä 12 viikon tasoittumisjakso. Jakson tuntimäärä on (12 x 30) 360 tuntia.

Työntekijä on tehnyt jakson aikana 500 tuntia, joista yli 10 tuntia vuorokaudessa ylittäviä tunteja on 15.

Tehdyistä tunneista vähennetään erikseen 50 %:lla korvattavat 10 tuntia ylittävät tunnit (500–15), jolloin tunteja jää 485. Tästä tuntimäärästä vähennetään jakson viikkojen enimmäistyöaika (12 x 37,5) 450 tuntia, jolloin 50 %:lla korvattavia tunteja jää 35. Tasoittumisjakson viikkojen enimmäistyöajan ja sovitun työajan erotuksesta (450–360) 90 tunnista maksetaan yksinkertainen tuntipalkka.

8. Tasoittumisjakson säännölliseen työaikaan lasketaan mukaan myös sellaiset tasoittumissuunnitelmassa ilmoitetut tunnit, joiden aikana työntekijä on ollut poissa työstä hyväksyttävästä syystä.

Korotetun palkan maksaminen keskimääräistä työaikaä käytettäessä

9. Kaikista tasoittumisjakson tunneista maksetaan korottamaton tuntipalkka tavanomaisena palkanmaksupäivänä.
10. Korotusosat maksetaan tasoittumisjakson päättymistä seuraavana palkanmaksupäivänä.

Lisä- ja ylityökorvaus vapaa-aikana

11. Lisä- ja ylityökorvaus voidaan vaihtaa vapaa-aikaan työaikalain 21 §:n mukaan.

Työsopimuksen päättyminen kesken tasoittumisjakson

12. Työsopimuksen päättyessä kesken tasoittumisjakson ja työajan jäädessä tasoittumatta keskimääräiseen sovittuun viikkotyöaikaan maksetaan tämän tuntimäärän ylittäviltä tunneilta

a) korottamaton säännöllisen työajan palkka jos:

- työnantajalla on oikeus päättää työsopimus työntekijästä johtuvista syistä
- työntekijä irtisanoo työsopimuksen.

b) 50 %:lla korotettu palkka jos:

- työntekijällä on oikeus purkaa työsopimus
- työnantaja irtisanoo sopimuksen taloudellisista tai tuotannollisista syistä.

Vuorokaudessa yli 10 tuntia tehdystä työstä maksetaan kuitenkin a. ja b. kohdissa 50 %:lla korotettu palkka.

ESIMERKKI 7

Työpaikalla on käytössä 12 viikon tasoittumisjakso, jonka enimmäistyöaika on (12 x 37,5) 450 tuntia. Työnantaja on irtisanonut työsopimuksen taloudellisista syistä ja se päättyy viikon 8 lopussa.

Työntekijä on tehnyt viikoilla 1–8 yhteensä 336 tuntia, joista 10 tuntia ylittäviä tunteja on 12. Tehdyistä tunneista vähennetään erikseen 50 %:lla korvattavat yli 10 tuntia ylittävät tunnit (336–12), jolloin tunteja jää 324. Tästä tuntimäärästä vähennetään kyseisten 8 viikon enimmäistyöaika (8 x 37,5) 300 tuntia, jolloin 50 %:lla korvattavia tunteja jää (324–300) 24.

13. Kiinteäpalkkaisen työntekijän työsopimuksen päättyessä kesken ta-soittumisjakson ja työntekijän keskimääräisen viikkotyöajan jäädessä alle sovitun viikkotyöajan vähennetään tekemättä jäänyt tuntimäärä työntekijän palkasta.

Työajan enimmäismäärä

14. Työntekijän työaika ylityö mukaan lukien ei saa ylittää keskimäärin 48:aa tuntia viikossa 12 kuukauden ajanjakson aikana.

Lisä- ja ylityökorvausten vanhentuminen

15. Lisä- ja ylityökorvaukset vanhentuvat työaikalain 40 §:n mukaan.

10 § Sunnuntaityö

1. Sunnuntaityö määräytyy työaikalain 17 §:n ja 20 §:n mukaan.
2. Sunnuntaina tai kirkollisena juhla-, itsenäisyys-, ja vapunpäivänä tehdystä säännöllisestä työstä maksetaan kaksinkertainen palkka.

Sunnuntaityökorvausta laskettaessa yölisää ei oteta huomioon peruspalkassa. Sunnuntaityökorvaus vanhenee työaikalain 40 §:n mukaan.

Korotettu palkka voidaan kokoaikaisen työntekijän kanssa paikallisesti sopia vaihtaa myös vastaavaan vapaaseen.

PALKKAUS

11 § Työpalkat

1. Vähimmäispalkat ovat sopimuksen liitteenä.

Koeaikana työntekijälle maksetaan vähintään palkkataulukon mukainen tuntipalkka säännöllisen palkanmaksun yhteydessä.

Takuupalkka

2. Palkan perusteena voi olla myös tuntipalkan ja työsuoritteen ja -tuloksen yhdistelmä. Tällä perusteella sovitun palkan tulee keskimäärin vastata edellä 1. kohdassa tarkoitettu tuntipalkkaa. Palkan määräytymisen perusteet ja muutokset käydä läpi työpaikan luottamusmiehen kanssa tai luottamusmiehen puuttuessa niistä on tiedotettava henkilöstölle etukäteen.

Takuupalkka lasketaan kertomalla edellä 1-kohdassa tarkoitettu tuntipalkka kolmen kuukauden aikana tehtyjen säännöllisten työtuntien määrällä. Mikäli näin laskettu ansio on suurempi, kuin työntekijän saama ansio säännölliseltä työajalta, mahdollinen erotus maksetaan seuraavan palkanmaksun yhteydessä.

Työsuhteen päättyessä lasketaan takuuansio, kuten edellä on määrätty. Mikäli työsuhde on työsuhteen päättymiseen mennessä kestänyt kuutta kuukautta lyhyemmän ajan, lasketaan takuuansio tältä ajalta.

Palkan suuruus

3. Palkan suuruuteen vaikuttavat:

- työtehtävät
- palvelusvuodet
- kuntien kalleusluokitus.

Palkkataulukot ja kuntien kalleusluokitus ovat palkkaliitteessä.

Palvelusaika

4. Palvelusaika määräytyy työsuhteen keston mukaan. Palvelusaikaa kerryttävät kalenterikuukaudet, joissa tehtyjä työtunteja on vähintään 35.
5. Palvelusaikaan lasketaan:
 - tämän työehtosopimuksen tarkoittamassa ammatissa työskentely aika kokonaisuudessaan
 - vuosilomalain mukainen työhön rinnastettava aika, esimerkiksi äitiys-, isyys- ja vanhempainvapaa.

Kokemus muussa ammatissa otetaan huomioon kohtuullisessa määrin, jos se osittain vastaa työssä vaadittavaa ammattikokemusta.

Aikaisempi palvelusaika ja kokemus todetaan työsuhteessa ja otetaan huomioon tämän työehtosopimuksen voimaantulon jälkeen alkavassa työsuhteessa.

Tilapäinen siirto

6. Siirrettäessä työntekijä korkeammin palkattuun työhön yhdenjaksoisesti yli kahdeksi viikoksi maksetaan yli menevältä ajalta kyseisen työn mukaista palkkaa.

Siirron aiheutuessa vuosilomajärjestelyistä ja sen kestäessä yli 4 viikkoa kalenterivuoden aikana maksetaan yli menevältä ajalta kyseisen työn mukaista palkkaa. Ennen siirtoa työnantaja toteaa sen vaikutuksen palkkaukseen.

Siirto vaativuusryhmässä

7. Tehtävän muuttuessa ja työntekijän siirtyessä ylempään vaativuusryhmään määräytyy uusi taulukkopalkka sen vuosiryhmän mukaan, joka on entistä taulukkopalkkaa lähinnä korkeampi.

Osakuukauden palkka

8. Palkka saadaan kertomalla tuntipalkka palkkaan oikeuttavilla tunneilla.

Koululaispalkka

9. Peruskoulun, lukion tai ammatillisen oppilaitoksen oppilaalle voidaan maksaa koululaispalkkaa 1.6.–15.8. välisenä aikana (palkkaliite).

Koululaisen työskenneltyä tämän työehtosopimuksen tarkoittamassa ammatissa 2,5 kuukautta määräytyy palkka harjoittelijan mukaan.

Harjoitteluaika

10. Harjoitteluaika on 1.2.2018 lukien enintään kuusi kuukautta. Muutoksella ei ole takautuvaa vaikutusta. Harjoitteluaika edellytetään vain kerran työsuhteeseen tultaessa. Harjoitteluaikaa kerryttävät kalenterikuukaudet, joissa tehtyjä työtunteja on vähintään 35.

Harjoittelijan palkka on 85 % 1. vuoden asiakaspalvelutyöntekijän palkasta.

Lopputili

11. Ellei toisin sovita, palkka on maksettava viimeistään työsuhteen päättymistä seuraavana päivänä. Ellei tämä palkkahallinnollisista syistä ole mahdollista, on palkka maksettava viimeistään 10. kalenteripäivänä työsuhteen päättymisestä.

12 § Lisät

Yölisä

1. Kello 23.00–06.00 välisenä aikana tehdystä työstä maksetaan palkkaliitteen mukainen yölisä.

Lisää ei makseta:

- käytettäessä liukuvaa työaikaa tai
- työntekijän päättäessä itse säännöllisen työaikansa ajankohdasta.

Sunnuntaina kirkollisina juhlapäyhinä sekä vappu- ja itsenäisyyspäivänä työaikalisät maksetaan 100 %:lla korotettuna.

Työkohtaisuuslisä

2. Työntekijän tehdessä huomattavassa määrin korkeamman vaativuusryhmän työtä maksetaan hänelle työkohtaisuuslisää.

Lisä maksetaan myös työntekijälle, joka on nimetty työryhmän vanhimaksi.

Lisä maksetaan myös työntekijälle, jolta työnantaja edellyttää vähintään kahden kielen sujuvaa kielitaitoa.

Kielilisä

3. Työnantajan edellyttäessä muun kuin kotimaisten kielten sujuvaa hallintaa, maksetaan palkkaliitteen mukaista kielilisää 56 senttiä tunnilta 1.3.2024 alkaen, 57 senttiä tunnilta 1.7.2025 alkaen, 59 senttiä tunnilta 1.6.2026 alkaen ja 60 senttiä tunnilta 1.6.2027 alkaen. Lisän maksaminen voidaan rajoittaa koskemaan tiettyä työtehtävää tai projektia.

POISSAOLOT

13 § Sairastuminen

Palkanmaksun edellytykset

1. Palkka maksetaan jos:
 - työntekijä on sairastumisen tai tapaturman johdosta estynyt tekemästä työsopimuksensa mukaista työtä ja
 - työntekijä ei ole aiheuttanut työkyvyttömyyttä tahallisesti tai törkeällä huolimattomuudella.

Ilmoitusvelvollisuus ja lääkärintodistus

2. Työntekijän on viipymättä ilmoitettava poissaolosta ja jos mahdollista sen kestosta. Työntekijän on vaadittaessa esitettävä työterveyslääkärin antama todistus työkyvyttömyydestä, jos siitä ei aiheudu kohtuutonta haittaa.

Osana sairauspoissaolojen seurantaa ja hallintaa yrityksessä voi olla käytössä oma ilmoitus -menettely. (Oma ilmoitus -menettely tarkoittaa työntekijän mahdollisuutta ilmoittaa omasta työkyvyttömyydestä työnantajalle ilman työkyvyttömyyden todentavaa lääkärin- tai terveydenhoitajan todistusta).

Menettely koskee enintään kolme vuorokautta kestäviä työntekijän sairauspoissaoloja.

Terveysdenhoitajan tai sairaanhoitajan antama todistus katsotaan hyväksyttäväksi todistukseksi enintään kolme kalenteripäivää kestävä sairastapauksen osalta, jos

- työnantaja ei ole järjestänyt lakisääteistä laajempaa ja lääkäripalvelut kattavaa työterveyshuoltoa
- työntekijä ei ole pyynnöstä huolimatta saanut vastaanottoaikaa julkisen terveydenhuollon piiriin kuulavalta lääkäriltä ja työntekijä on toimittanut tästä selvityksen työnantajalle.

Jos työnantajalla on perusteltu syy epäillä työntekijän työkyvyttömyyttä, työnantaja voi pyytää työntekijää hankkimaan palkanmaksuvelvollisuuden edellytyksenä uuden lääkärinlausunnon nimeämältään lääkäriltä.

Työnantajan nimetessä lääkärin työnantaja maksaa lääkärintodistuksen hankkimiskustannukset.

Palkanmaksu

3. Palkka maksetaan kunkin työkyvyttömyystapauksen yhteydessä seuraavasti:

Työsuhteen kesto sairastumishetkellä	Palkallisen jakson pituus
1 kuukausi	Sairastumispäivä ja sitä seuraavat yhdeksän arkipäivää
8 kuukautta – 3 vuotta	3 viikkoa
3 vuotta – 5 vuotta	4 viikkoa
yli 5 vuotta	5 viikkoa

Työsuhteen keston estämättä, työntekijä on oikeutettu vähintään 4 viikon palkalliseen jaksoon poissaolon johtuessa sellaisesta työtapaturmasta, jonka vakuutusyhtiö on katsonut olevan korvattavuuden piirissä.

Palkka maksetaan työvuoroluetteloon merkityiltä tunneilta. Työvuoroluettelon puuttuessa palkka maksetaan sovitun keskimääräisen viikkotyöajan mukaan.

Mikäli työntekijä jättää ennen työvuoronsa alkua ilmoittamatta poissaolostaan ilman perusteltua syytä, palkanmaksu alkaa ilmoittamishetkestä.

4. Jos keskimääräistä viikkotyöaikaa ei ole sovittu lasketaan keskimääräinen viikkotyöaika 12 sairautta edeltäneen viikon (joiden aikana työntekijä on ollut työssä) keskimääräisen viikkotyöajan perusteella. Jos työsuhte ennen sairastumista on kestänyt lyhyemmän ajan, lasketaan keskimääräinen viikkotyöaika tämän ajan perusteella.

5. Yölisä maksetaan sairausajan palkassa, jos sitä olisi kertynyt työntekijälle sairausjakson aikana.
6. Työnantaja maksaa sairausajan palkan suoraan työntekijälle ja hakee itselleen sairausvakuutuskorvauksen.
7. Sairausajan palkka lasketaan sairautta edeltäneen vähintään kolmen täyden kuukauden keskiansion perusteella, jakamalla laskentajakson säännöllisen työajan ansio vastaavana aikana tehtyjen säännöllisten työtuntien kokonaismäärällä. Jos työsuhde on ennen sairastumista kestänyt lyhyemmän ajan, tämän ajan perusteella.

Mikäli palkka osaksi tai kokonaan perustuu työsuorituksen perusteella laskettuun provisioon tai vastaavaan ja työsuhde on kestänyt alle 12 kuukautta sairastumishetkellä, sairausajan palkka perustuu työehtosopimuksen mukaiseen taulukkopalkkaan kuitenkin vähintään tätä korkeampaan työ sopimuksella sovittuun kiinteään henkilökohtaiseen tunti- tai kuukausipalkkaan.

8. Paikallisesti voidaan sopia sairausajan palkan maksamisesta seuraavaa:
 - Sairausvakuutuslain karenssiaikaan sisältyviltä työpäiviltä maksetaan täysi palkka.
 - Karenssin jälkeisiltä työpäiviltä maksetaan päiväpalkan ja sairausvakuutus korvauksen erotus. Maksaminen edellyttää selvitystä päivärahan suuruudesta.
9. Työtapaturmasta johtuva sairausajan palkka maksetaan aina suoraan työntekijälle.
10. Jos sairausvakuutuslain päivärahaa ei työntekijästä johtuvasta syystä makseta tai se maksetaan normaalia pienempänä, työnantajan palkanmaksuvelvollisuus vähenee maksamatta jääneellä määrällä.
11. Sairausajan palkasta vähennetään samasta työkyvyttömyydestä ja samalta ajanjaksolta saatu päiväraha tai siihen rinnastettava korvaus, joka maksetaan:
 - lain perusteella
 - työnantajan kokonaan tai osaksi kustantaman muun vakuutuksen perusteella
 - tai työnantajan kannatusmaksua saavasta sairausavustuskassasta.

Palkan tultua jo maksetuksi työnantaja voi nostaa korvaukset itselleen tai peritä ne työntekijältä, kuitenkin enintään maksamansa määrän.

Sairauden uusiutuminen

12. Työntekijän sairastuessa samaan sairauteen 30 päivän kuluessa työhön paluusta maksetaan sairausajan palkka seuraavasti:
 - poissaolojaksot lasketaan yhteen ja niiltä maksetaan palkka kuin kyseessä olisi yksi sairastumisjakso
 - palkka maksetaan kuitenkin sairausvakuutuslain karenssiajalta eli sairastumispäivältä sen ollessa työpäivä.

14 § Tilapäinen poissaolo

Äkillinen sairaus perheessä

1. Työntekijälle pyritään antamaan mahdollisuus lyhyeen palkattomaan poissaoloon perheessä sattuneen äkillisen sairauden johdosta.
2. Alle 10-vuotiaan lapsen sairastuessa äkillisesti lapsen huoltajalle maksetaan palkka 1–3 kalenteripäivään sisältyviltä työpäiviltä samoin edellytyksin kuin edellä 13 §:ssä jos:
 - lyhyt poissaolo on välttämätöntä lapsen hoidon järjestämiseksi tai lapsen hoitamiseksi
 - työntekijä on viipymättä ilmoittanut poissaolosta ja jos mahdollista sen kestosta
 - lapsen sairaudesta on toimitettu lääkärintodistus tai muu työnantajan hyväksymä selvitys.

Muulle kuin yksinhuoltajalle palkka maksetaan jos:

- toisella huoltajalla ei ole ansiotyön eikä työajan takia mahdollisuutta järjestää hoitoa tai hoitaa lasta itse tai
- avio- tai avopuoliso on asevelvollisuutta suorittamassa tai kertausharjoituksissa
- ja toisen huoltajan esteestä hoitaa lasta on annettu selvitys.

Tarvittaessa työntekijälle pyritään antamaan 3 kalenteripäivää pidempi palkaton poissaolo.

ESIMERKKI 8

TYÖVUOROLUETTELO

Ma	Ti	Ke	To	Pe	La	Su
T	T	V	T	T	T	V

Ma-to välisen ajan lapsi on sairaana ja työntekijä pois töistä.
Tällöin palkka maksetaan vain kolmeen kalenteripäivään (ma-ke)
sisältyviltä työpäiviltä (ma-ti).

ESIMERKKI 9

TYÖVUOROLUETTELO

To	Pe	La	Su	Ma	Ti
T	T	V	V	T	T

Pe-su välisen ajan lapsi on sairaana ja työntekijä pois töistä.
Tällöin palkka maksetaan vain kolmeen kalenteripäivään (pe-su)
sisältyviltä työpäiviltä (pe).

Merkkipäivä

3. Työntekijän 50- ja 60-vuotispäivä on palkallinen vapaapäivä sen ollessa työpäivä.

Palkaton poissaolo

PÖYTÄKIRJAMERKINTÄ

Osapuolet suosittavat paikallisen sopimuksen tekemistä niistä edellytyksistä ja menettelytavoista, joilla työntekijällä on mahdollisuus palkattomaan poissaoloon kolmena päivänä kalenterivuodessa.

Kuolema ja hautajaiset

4. Työntekijälle pyritään järjestämään mahdollisuus lyhyeen poissaoloon lähiomaisen kuoleman ja hautajaisten johdosta.

Lyhyellä poissaololla tarkoitetaan kuolemasta ja hautajaisista johtuviin järjestelyihin tarvittavaa aikaa.

Poissaolon kestäessä yli päivän työntekijän on annettava työnantajan pyynnöstä etukäteen selvitys ajan tarpeesta.

Lähiomaisia ovat muun muassa puoliso, vanhemmat, iso- ja appi-vanhemmat, lapsi, sisar ja veli.

Poissaolo ei vähennä ansioita.

Kutsunta ja kertausharjoitukset

5. Työntekijä voi osallistua ansion alentumatta asevelvollisten kutsuntaan ja siihen liittyvään lääkärintarkastukseen. Lääkärintarkastukseen noudatetaan 15 §:n määräyksiä. Työntekijälle maksetaan kertausharjoituspäiviltä palkan ja reserviläispalkan erotus.

Vuosilomaedut

6. Tämän pykälän mukaiset poissaolot eivät vähennä vuosilomaetuja.

15 § Lääkärintarkastukset

Palkanmaksun edellytykset

Säännöllisen työajan palkkaa ei vähennetä seuraavissa tapauksissa (1–4.) edellyttäen, että tarkastukset ja tutkimukset on järjestetty tarpeetonta työajan menetystä välttäten:

1. Sairauden toteaminen

Sairauden toteamiseksi välttämätön lääkärintarkastus ja siihen liittyvä lääkärin määräämä laboratorio- tai röntgentutkimus, jos aikaa ei ole saatu työajan ulkopuolella.

2. Äkillinen hammassairaus

Äkillisen hammassairauden hoitotoimen ajalta jos:

- hammassairaus ennen hoitoa aiheuttaa työkyvyttömyyden ja
- hammassairaus vaatii hoitoa samana päivänä tai saman työvuoron aikana ja
- hammaslääkärin antama todistus osoittaa työkyvyttömyyden ja hoidon kiireellisyyden.

3. Raskaus

Työntekijän käydessä äitiysrahan maksamiseen liittyvässä tarkastuksessa tai synnytystä edeltävissä lääketieteellisissä tutkimuksissa, jos aikaa ei ole saatu työajan ulkopuolella.

4. Lakisääteiset tarkastukset ja tutkimukset

Työntekijän käydessä:

- lakisääteistä työterveyshuoltoa koskevan valtioneuvoston päätöksen tarkoittamissa ja työterveyshuollon toimintasuunnitelmaan hyväksytyissä tarkastuksissa
- nuorista työntekijöistä annettuun lakiin liittyvissä tutkimuksissa
- tartuntatautilakiin liittyvissä ja työnantajan edellyttämässä tutkimuksissa
- tartuntatautilain edellyttämässä tutkimuksissa, jotka johtuvat työntekijän siirtymisestä yrityksessä toisiin tehtäviin.

Työnantaja maksaa työntekijälle välttämättömät matkakustannukset kyseisiin tutkimuksiin tai jälkitarkastuksiin sekä päivärahan, jos ne tehdään muulla paikkakunnalla.

5. Poissaolo muista syistä

Kunnan järjestämät seulontatutkimukset (Valtioneuvoston asetus seulonnoista 1339/2006, mammografia ja papa-koee) mikäli käynnit eivät ole mahdollisia työajan ulkopuolella.

16 § Lapsen syntymä

Perhevapaat

1. Erityisraskaus-, raskaus- ja vanhempainvapaa sekä hoitovapaa määräytyvät työsopimus- ja sairausvakuutuslain mukaan.

Työntekijälle, jolla on oikeus sairausvakuutuslain (28/2022) 9 luvun 1 §:n mukaiseen raskausrahaan, maksetaan palkan ja raskausrahan erotus raskausvapaan alusta lukien yhdenjaksoisen 40 raskausrahapäivän ajalta.

Työntekijälle, jolla on oikeus sairausvakuutuslain 9 luvun 5 §:n 1-3 momentin mukaiseen vanhempainrahaan, maksetaan palkan ja vanhempainrahan erotus 36 ensimmäisen vanhempainrahapäivän ajalta.

Raskaus- ja vanhempainrahan erotuksen maksamisen edellytyksinä on, että

- työsuhde on kestänyt vähintään 12 kuukautta ennen vapaan alkua. Ko. kuukaudet kertyvät kuten harjoitteluajaksi ja palvelusaika, 11 §
- työntekijä palaa perhevapaalta työhön.

Erotuksen maksaminen edellyttää työntekijän selvitystä raskaus- tai vanhempainrahan suuruudesta.

Jos työntekijä ei ole toimittanut Kelan pyytämiä selvityksiä, eikä raskaus- tai vanhempainrahaa tästä syystä makseta tai se maksetaan normaalia pienempänä, vähenee työnantajan palkanmaksuvelvollisuus maksamatta jääneellä määrällä.

SIIRTYMÄSÄÄNNÖS

Uusia perhevapaita koskevia työehtosopimuksen määräyksiä noudatetaan 19.3.2024 alkaen niihin työntekijöihin, joihin noudatetaan 1.8.2022 voimaan tulleita sairausvakuutuslain muutoksia ja joiden oikeus raskaus- tai vanhempainvapaaseen alkaa 19.3.2024 tai sen jälkeen.

Mikäli työntekijään noudatetaan 31.7.2022 voimassa olleita perhevapaita koskevia sairausvakuutuslain säännöksiä, noudatetaan työsuhteessa 18.3.2024 voimassa olleita työehtosopimuksen äitiys- ja isyysvapaan määräyksiä.

Uusia perhevapaita koskevia säännöksiä ei sovelleta taannehtivasti ennen 19.3.2024 pidettyihin perhevapaisiin, vaikka työntekijä olisi 1.8.2022 voimaan tulleiden sairausvakuutuslain muutosten piirissä.

Jos työntekijään noudatetaan 1.8.2022 jälkeisiä sairausvakuutuslain säännöksiä, vähennetään mahdolliset 18.3.2024 voimassa olleen työehtosopimuksen mukaiset jo pidetyt palkalliset äitiys-, isyys- ja adoptiovapaat 19.3.2024 voimaan tulleen työehtosopimuksen perhevapaamääräysten mukaisista palkallisista vapaista.

Ilmoitusajat

2. Työntekijän on ilmoitettava työnantajalle raskaus-, vanhempain- ja hoitovapaasta viimeistään 2 kuukautta ennen vapaan alkamista.

Työntekijän tulisi antaa työnantajalle hyvissä ajoin kokonaissuunnitelma vapaiden käytöstä kummankin vanhemman osalta.

VUOSILOMA

17 § Vuosiloma

1. Vuosilomaetuudet määräytyvät vuosilomalain ja työehtosopimuksen mukaan.

Loman pituus

2. Lomaa ansaitaan täydeltä lomanmääräytymiskuukaudelta työsuhteen kestänyä lomanmääräytymisvuoden (1.4. – 31.3.) loppuun mennessä:
 - alle vuoden 2 arkipäivää
 - vähintään vuoden 2,5 arkipäivää.

Täysi lomanmääräytymiskuukausi on kalenterikuukausi:

- jonka aikana työntekijä on työskennellyt vähintään 14 päivää
- jonka aikana työntekijä on työskennellyt vähintään 35 tuntia.

Lomaa ansaitaan joko 14 päivän tai 35 tunnin säännön perusteella.

Lomaa ansaitaan 35 tunnin säännön perusteella työntekijän työskennellessä työsuhteen mukaan alle 14 päivää kuukaudessa.

Lomapäiviksi ei lasketa pyhäpäiviä, pääsiäislauantaita, vapunpäivää, juhannusaattoja, itsenäisyyspäivää ja jouluaattoja.

Loman antaminen

3. Työnantaja määrää loman alkamisajankohdan vuosilomalain mukaisesti.

Työnantajan on annettava ennen loman määräämistä työntekijälle tai tämän edustajalle mahdollisuus esittää mielipiteensä loman ajankohdasta.

Kesä- ja talviloman ei tulisi välittömästi seurata toisiaan.

Edellä todetun rajoittamatta työnantajan irtisanoessa työntekijän muilla kuin työsuhteen 7 luvun 3–4 §:n mukaisilla irtisanomisperusteilla työnantaja voi määrätä työntekijän pitämään ansaitut lomakaudet irtisanomisaikana lomakaudesta riippumatta.

Loma ja vapaapäivä

4. Loman alkamiseen vapaapäivänä tarvitaan työntekijän suostumus.

Vähintään 6 päivän loma voi alkaa ilman työntekijän suostumusta hänen maanantaivapaapäivänä.

Vähintään 6 päivän loman päättyessä muuna arkipäivänä kuin lauantaina työntekijällä on tällä viikolla lomapäivien lisäksi vapaapäivä.

Enintään 3 päivän lomaan ei voi sisältyä vapaapäivää ilman työntekijän suostumusta.

Työntekijän työskennellessä työ sopimuksensa mukaan kaikkina viikonpäivinä jokaisessa vähintään 6 päivän lomassa on oltava sunnuntai-vapaapäivä. Tällainen vapaapäivä ei ole lomaa edeltävä sunnuntai.

Vuosilomapalkka ja -korvaus

5. Vuosilomapalkka ja -korvaus määräytyvät vuosilomalain mukaan kuitenkin siten, että keskimääräiseen päiväpalkkaan perustuva menettely korvataan prosenttimääräisellä laskentatavalla ja että kuukausipalkkaisella käytetään jakajana lukua 25.

Vuosilomaprosentti on 9 alle vuoden työsuhteessa ja 12 yli vuoden työsuhteessa

ESIMERKKI 10

Työntekijälle, joka sopimuksen mukaisesti on lomanmääräytymisvuoden aikana työssä niin harvoina päivinä tai niin lyhyen ajan, että hänelle tästä syystä ei kerry ainoatakaan vuosilomalain mukaista täyttä lomanmääräytymiskuukautta tai vain osa kalenterikuukausista on täysiä lomanmääräytymiskuukausia, maksetaan vuosilomapalkka vuosilomalain mukaan työsuhteen jatkuessa.

Työsuhteen päättyessä lomakorvaus maksetaan vuosilomalain mukaan.

Lomakorvaus voidaan maksaa kuukausittain lomakorvauksena henkilölle, joka työ sopimuksensa mukaan tekee työtä säännöllisesti kuukausittain alle 35 tuntia.

Lomakorvaus voidaan maksaa palkanmaksun yhteydessä kuukausittain sellaiselle erikseen töihin kutsuttavalle henkilölle, jolla työ sopimuksensa mukaan on oikeus kieltäytyä työvuorosta.

PÖYTÄKIRJAMERKINTÄ

Edellä mainitulla tarkoitetaan työntekijää, jolla on oikeus kieltäytyä tarjotusta, sovitusta tai varatusta työvuorosta. Uusien työsuhteiden osalta maksamisajan kohta sovitaan työ sopimuksella.

Vuosilomapalkan ja -korvauksen maksaminen

6. Lomapalkka maksetaan ennen loman alkamista tai paikallisesti sopien (20 §) yrityksen tavanomaisena palkanmaksupäivänä.

Enintään 6 päivän lomapalkka voidaan maksaa yrityksen normaalina palkanmaksupäivänä.

18 § Lomaraha

Maksamisedellytykset

1. Lomaraha maksetaan työntekijän palatessa työhön loman päätyttyä.

Lomaraha maksetaan myös työntekijän:

- oltua poissa työstä työnantajan suostumuksella välittömästi ennen loman alkamista tai sen päätyttyä.
- ollessa estynyt palaamasta työhön vuosilomalain 7 §:n 2 momentissa mainitusta syystä.

Suuruus

2. Lomaraha on 50 % lomapalkasta.

Maksuajankohta

3. Lomaraha maksetaan vuosilomalain mukaan ansaittua lomaa vastavasta lomapalkasta.

Enintään 6 lomapäivän lomaraha voidaan maksaa yrityksen normaalina palkanmaksupäivänä.

Paikallisesti voidaan sopia lomarahen maksuajankohdasta toisin. Sopimus on tehtävä kirjallisesti luottamusmiehen kanssa tai luottamusmiehen puuttuessa, henkilöstön kanssa.

Hoitovapaa

4. Hoitovapaalla olevalle maksetaan lomaraha 3. kohdan mukaisesti hänen palatessa työhön ennakkoilmoituksen tai siihen tehdyn muutoksen mukaisesti hoitovapaan päätyttyä.

Varusmiespalvelus

5. Lomaraha maksetaan asevelvollisuutta suorittavalle hänen palattua asianmukaisesti työhön.

Lomaraha on 50 % ennen palvelukseen astumista maksetusta lomapalkasta tai lomakorvauksesta.

Työsuhteen päättyminen loman aikana

6. Lomaraha maksetaan työsuhteen päättyessä loman aikana taloudellisista tai tuotannollisista syistä.

ESIMERKKI 11

Työntekijän työsuhde irtisanottiin 30.5. taloudellisilla ja tuotannollisilla perusteilla päättymään 30.7. Työntekijän kesäloman ajankohdaksi oli sovittu 14.7.–10.8.

Työntekijä saa lomarahana 50 % sovittun kesälomansa (14.7.–10.8.) lomapalkasta. Lopputilin yhteydessä maksettavasta lomakorvauksesta lomarahaa ei makseta.

Eläkkeelle siirtyminen

7. Lomaraha maksetaan vuosilomapalkasta ja -korvauksesta työntekijän siirtyessä vanhuus-, työkyvyttömyys-, yksilölliselle-, varhais- tai varhennetulle vanhuuseläkkeelle.

MATKAT

19 § Matkakustannukset

1. Matkakustannukset korvataan vaihtoehtoisesti:
 - valtion matkustussäännön mukaan
 - verohallituksen päätöksen mukaan
 - yrityksen matkustussäännön mukaan.

Yrityksen matkustussääntö

2. Yrityksen matkustussäännössä korvaukset määräytyvät valtion matkustussäännön mukaan ja maksuperusteet (aikarajat) verohallituksen päätöksen mukaan.

Päiväraha

3. Noudatettaessa verohallituksen päätöstä tai yrityksen matkustussääntöä päivärahaa ei makseta:
 - työntekijän tehdessä työmatkan alueellisesti rajatussa ja usean kunnan alueella toimivassa yrityksessä
 - työntekijän osallistuessa yrityksen sisäiseen koulutukseen työntäjän maksaessa kustannukset.

Ateriakorvaus

4. Ateriakorvaus maksetaan:
 - työmatkan kestäessä vähintään 6 tuntia
 - ja työntekijällä ei ole mahdollisuutta tavanomaiseen tai sitä vastaavaan työpaikkaruokailuun tai kotiruokailuun.

Ateriakorvausta ei makseta:

- työntekijän saadessa koko- tai osapäivärahan
- tai työntekijän työskennellessä yrityksen saman paikkakunnan toisessa toimipaikassa.

Ateriakorvauksen suuruus määräytyy valtion matkustussäännön mukaan.

TYÖPAIKKAKOHTAINEN SOPIMINEN

20 § Työpaikkakohtainen sopiminen

1. Työpaikkakohtaisessa sopimisessa:
 - sopijapuolia ovat työnantaja ja työntekijä, työntekijät tai luottamusmies, ellei työehtosopimusmääräyksessä ole toisin sovittu
 - sopimus on tehtävä kirjallisesti
 - sopimus voidaan tehdä toistaiseksi tai määräajaksi
 - toistaiseksi voimassa olevan sopimuksen irtisanomisaika on 3 kuukautta
 - yli 9 kuukautta kestänyt määräaikainen sopimus voidaan irtisanoa 3 kuukauden irtisanomisajalla
 - sopimuksen päättyttyä noudatetaan työehtosopimuksen määräyksiä.
2. Sovitun järjestelyn ollessa sidottu tiettyyn ajanjaksoon se jatkuu irtisanomisesta huolimatta jakson loppuun.

21 § Erinäiset määräykset

Jäsenmaksuperintä

1. Työntekijän pyynnöstä työnantaja pidättää Palvelualojen ammattiliitto PAM ry:n jäsenmaksut ja tilittää ne liiton pankkitilille.

Kokoontuminen työpaikalla

2. Palvelualojen ammattiliiton yhdistykset, ammattiosastot, työhuonekunnat tai vastaavat voivat pitää työajan ulkopuolella kokouksia työsuhteyksymyksistä jos:
 - kokouksen pitämisestä sovitaan työnantajan kanssa 3 päivää etukäteen, jos mahdollista
 - työnantaja osoittaa tarkoituksenmukaisen kokouspaikan
 - järjestäjä vastaa järjestyksestä ja kokoustilojen siisteydestä.

Järjestäjällä on oikeus kutsua kokoukseen liiton edustajia.

Ohjesäännöt

3. Työntekijän on noudatettava yrityksen voimassa olevia ohjesääntöjä. Ohjesäännöt eivät saa olla ristiriidassa tämän sopimuksen kanssa.

Ryhmähenkivakuutus

4. Työnantaja kustantaa työntekijän ryhmähenkivakuutuksen.

Sosiaaliset edut

5. Tämä sopimus ei koske yrityksen sosiaalisia etuja.

Lisien vanhentuminen

6. Tässä sopimuksessa ja sen pöytäkirjoissa mainittu yölisä vanhennee työaikalain 40 §:n mukaan.

Perehdyttäminen

7. Henkilön, jonka tehtävänä on perehdyttää uusia työntekijöitä, työssä-oppijoita tai harjoittelijoita tai valvoa näyttötutkintoja, on oltava ennalta määrätty ja ammattitaitoinen. Tällaiselle henkilölle on varattava riittävästi aikaa tehtävän suorittamiseksi.

Keskituntiansio

8. Keskituntiansio saadaan jakamalla vähintään kolmen täyden kuukauden säännöllisen työajan ansio vastaavana aikana tehtyjen säännöllisten työtuntien kokonaismäärällä. Jos työsuhde on kestänyt kolmea kuukautta lyhyemmän ajan, lasketaan keskituntiansio jakamalla tämän ajan säännöllisen työajan ansio tämän ajan säännöllisten työtuntien kokonaismäärällä.

Keskituntiansion mukaan määräytyy lisä-, yli-, sunnuntaityökorvauksen peruspalkka sekä arkipyhäviikon työajan lyhennyksestä maksettava tuntipalkka.

TULKINTAOHJE

Keskituntiansio (KTA) lasketaan siten, että säännöllisen työajan ajalta (väh. kolme kk) maksettu palkka, lukuun ottamatta lisä-, yli- ja sunnuntaityön korotusosia sekä päivystys- / varallaolokorvausta, jaetaan saman ajanjakson aikana tehtyjen työtuntien määrällä. KTA:lla laskettuja tunteja ei huomioida.

LUOTTAMUSMIES, NEUVOTTELUJÄRJESTYS JA TYÖRAUHA

22 § Henkilöstön edustajat

Luottamusmiehen ja työsuojeluvaltuutetun koulutustarpeet selvitetään kahden kuukauden kuluessa henkilön valinnasta.

Luottamusmiehen valinta

1. Luottamusmies edustaa kaikkia työehtosopimuksen piirissä olevia työntekijöitä.
2. Luottamusmiesjärjestelmästä sovitaan yrityskohtaisesti. Tällöin otetaan huomioon muun muassa yrityksen koko ja organisaatio- sekä päätöksentekorakenne, henkilöstömäärä ja henkilöstön jakautuminen eri toimipisteisiin.
3. Yritykseen, jolla on valtakunnallisesti laaja alueorganisaatio, voidaan asioiden tehokkaamman ja toimivamman käsittelyn parantamiseksi valita alueluottamusmiehiä.
4. Yrityksen toimintayksikköön, jossa työnantajan edustajalla on itsenäinen neuvotteluoikeus ja vastuu yksikön tuloksesta ja henkilöstöstä, voidaan valita toimipaikkainen luottamusmies.
5. Alueelliset tai toimipaikkaiset luottamusmiehet voivat valita keskuudestaan yhden henkilön toimimaan yhteyshenkilönä käsiteltäessä yritystä yleisesti koskevia asioita.
6. Jos johonkin toimipaikkaan ei ole valittu luottamusmiestä, edustaa toimipaikan työntekijöitä em. yhteyshenkilö tai joku muu em. luottamusmiehistä, ellei yritykseen ole valittu valtakunnallista pääluottamusmiestä.
7. Vaalista on ilmoitettava kirjallisesti.

Työskentelypuitteet

Luottamusmiehellä on oikeus asianmukaisiin tehtävänsä edellyttämiin säilytys- ja toimitustiloihin sekä tavanomaisiin toimistovälineisiin. Käytännön järjestelyistä ja muista luottamusmiestehtävien hoitamiseen liittyvistä edellytyksistä sovitaan paikallisesti luottamusmiehen valinnan jälkeen.

Ansionmenetyksen korvaus

1. Työnantaja korvaa ansion, jonka luottamusmies menettää hoitaessaan luottamusmiestehtäviä säännöllisenä työaikana. Ansio korvataan keskituntiansion mukaan. (Katso keskituntiansion laskemisesta 21 §:n 8 kohta).

Hoitaessaan työnantajan kanssa sovittuja tehtäviä säännöllisen työajan ulkopuolella luottamusmiehelle maksetaan lisä- tai ylityökorvaus, ellei muusta korvauksesta sovita.

Luottamusmiehelle maksetaan luottamusmiestehtävien hoitamisesta luottamusmieskorvausta hänen toimialueeseensa kuuluvien työntekijöiden lukumäärän (riippumatta järjestäytyneisyydestä) perusteella seuraavasti:

Työntekijöiden lukumäärä	euroa/kk 1.3.2024	euroa/kk 1.7.2025	euroa/kk 1.6.2026	euroa/kk 1.6.2027
alle 50	44,68	45,80	47,13	48,26
51 – 200	59,20	60,68	62,44	63,94
201 –	72,60	74,42	76,58	78,42

Mikäli luottamusmies toimii myös em. yhteyshenkilönä tai valtakunnallisena pääluottamusmiehenä, korotetaan palkkiota 30%:lla.

Korvausta ei makseta niiltä kalenterikuukausilta, jolloin luottamus- tai pääluottamusmies vuosiloman, sairauden tai muun niihin verrattavan esteen vuoksi ei hoida luottamusmiestehtävänsä pääosaa ko. kuukaudta. Korvaus maksetaan varamiehelle tämän hoidettua ko. tehtävää ko. poissaoloajan.

Työsuojeluvaltuutetun korvaus on 67,5 % luottamusmiehen korvauksesta.

Työstä vapautus

1. Luottamusmiehelle annetaan luottamusmiestehtävien hoitoa varten tarvittava työstä vapautus.

Luottamusmiehen työsuhde

Työnantajan harkitessa luottamusmiehen työsuhteen päättämistä on hänen ennen toimenpiteisiin ryhtymistä oltava yhteydessä työnantaja-liittoonsa. Liiton saatua yhteydenoton, sen tulee ryhtyä välittömästi asian edellyttämiin toimiin.

23 § Erimielisyydet

Paikalliset neuvottelut

1. Työehtosopimukseen liittyvistä erimielisyyksistä neuvotellaan ensin työnantajan ja työntekijän tai luottamusmiehen kanssa.

Asian jäädessä erimieliseksi laaditaan kahtena kappaleena erimielisyysmuistio.

Liittoneuvottelut

2. Paikalliset osapuolet voivat jättää asian liittojen ratkaistavaksi.

Neuvottelujen toteutus

3. Paikalliset- ja liittoneuvottelut aloitetaan ja käydään viivytyksettä.

Työtuomioistuin

4. Asian jäädessä liittoneuvotteluissa erimieliseksi se voidaan jättää työtuomioistuimen ratkaistavaksi.

24 § Työrauha ja sopimusrikkomukset

1. Kaikki sopimukseen kohdistuvat työtaistelutoimenpiteet on kielletty.
2. Tämän sopimuksen rikkomisen seuraamukset määräytyvät allekirjotuspäivänä voimassa olevan työehtosopimuslain ja keskusjärjestösopimuksen mukaan.

VOIMASSAOLO

25 § Sopimuksen voimassaolo

Sopimuskausi on 11.4.2025 - 29.2.2028

Palvelualojen työnantajat PALTA ry
Palvelualojen ammattiliitto PAM ry

Liitteet

Ohje työtehtävien sijoittumisesta vaativuusryhmiin

Vaativuusryhmää määriteltäessä selvitetään ensiksi tehtävän pääasiallinen sisältö. Palkkaliitteessä mainittujen yleismääritelmien perusteella arvioidaan se, kumman palkkaryhmän vaativuustasoa ko. tehtävä lähinnä vastaa.

Jos tehtävä on määritelty palkkaryhmään yksi ja työntekijä joutuu tekemään keskimäärin yli 15 % työajastaan palkkaryhmään kaksi kuuluvia tehtäviä, maksetaan työtehtävien suorittamisesta työehtosopimuksen 12 §:n mukaista työkohtaisuuslisää. Jos palkkaryhmään kaksi kuuluvien tehtävien aikaosuus tehdystä työajasta ylittää 50 % maksetaan palkkaryhmän kaksi mukainen palkka.

Ryhmittelyn soveltamiseksi on jäljempänä mainittu esimerkkejä tehtävistä ja tehtävänimikkeistä, jotka tyypillisesti kuuluvat eri vaativuusryhmiin. Vaativuusryhmän ratkaisee kuitenkin tehtävän vaativuustaso.

Ryhmä I Asiakaspalvelun perustehtävät

- Vastaus- ja välityspalvelut
- Tilausten vastaanotto
- Määriteltyjen tuotteiden tarjonta kiinteään hintaan
- Tuoteneuvonta
- Asiakaskäyntivarausten hoito
- Puhelintutkimukset ja haastattelut valmiiden kysymysten avulla
- Ilmoitusten myynti ja käsittely
- Maksamismuistutusten välittäminen

Ryhmä II Erityisten tietojen tai työmenetelmien hallintaa vaativat asiakaspalvelu- ja ammattitehtävät

- Tuotteiden ja palvelujen markkinointi ja neuvonta
- Saatavien perintä
- Harkintaa vaativat puhelintutkimukset ja haastattelut
- Monitaitoisuus työntekijän joutuessa tekemään ja hallitsemaan oman osaamisalueensa lisäksi muita tehtäviä, joihin vaaditaan tietty ammattitaito.

Ryhmä III Palkkaryhmien yläpuoliset

- Ryhmään kuuluvat kaikki ne työntekijät, joiden tehtävä ja sen mukainen palkka on vaativampi kuin ryhmässä II. Työntekijän palkka sovi-
taan henkilökohtaisesti työsopimuksella.
- Palkan määrittelyssä voidaan ohjeena käyttää vastaavien tehtä-
vien palvelusektorin palkkatilastoja.

Asiakaspalvelu- ja telemarkkinointialan vähimmäistuntipalkat

Taulukkopalkat 1.3.2024

Vähimmäistuntipalkat 1.3.2024 tai lähinnä sen jälkeen alkavan palkanmaksukauden alusta:

Pääkaupunkiseutu			
Vaativuusryhmä	0–2,5 vuotta	yli 2,5 vuotta – 4,5 vuotta	yli 4,5 vuotta
Ryhmä I	11,27	11,59	12,09
Ryhmä II	11,72	12,21	12,68

I PKL			
Vaativuusryhmä	0–2,5 vuotta	yli 2,5 vuotta – 4,5 vuotta	yli 4,5 vuotta
Ryhmä I	10,81	11,18	11,59
Ryhmä II	11,27	11,72	12,21

II PKL			
Vaativuusryhmä	0–2,5 vuotta	yli 2,5 vuotta – 4,5 vuotta	yli 4,5 vuotta
Ryhmä I	10,33	10,69	11,18
Ryhmä II	10,81	11,27	11,72

Yölisä 3,46 euroa

Kielilisä 56 senttiä

Taulukkopalkat 1.7.2025

Vähimmäistuntipalkat 1.7.2025 tai lähinnä sen jälkeen alkavan palkanmaksukauden alusta:

Pääkaupunkiseutu			
Vaativuusryhmä	0–2,5 vuotta	yli 2,5 vuotta – 4,5 vuotta	yli 4,5 vuotta
Ryhmä I	11,55	11,88	12,39
Ryhmä II	12,01	12,52	13,00

I PKL			
Vaativuusryhmä	0–2,5 vuotta	yli 2,5 vuotta – 4,5 vuotta	yli 4,5 vuotta
Ryhmä I	11,08	11,46	11,88
Ryhmä II	11,55	12,01	12,52

II PKL			
Vaativuusryhmä	0–2,5 vuotta	yli 2,5 vuotta – 4,5 vuotta	yli 4,5 vuotta
Ryhmä I	10,59	10,96	11,46
Ryhmä II	11,08	11,55	12,01

Yölisä 3,55 euroa
Kielilisiä 57 senttiä

Taulukkopalkat 1.6.2026

Vähimmäistuntipalkat 1.6.2026 tai lähinnä sen jälkeen alkavan palkanmaksukauden alusta:

Pääkaupunkiseutu			
Vaativuusryhmä	0–2,5 vuotta	yli 2,5 vuotta – 4,5 vuotta	yli 4,5 vuotta
Ryhmä I	11,88	12,22	12,75
Ryhmä II	12,36	12,88	13,38

I PKL			
Vaativuusryhmä	0–2,5 vuotta	yli 2,5 vuotta – 4,5 vuotta	yli 4,5 vuotta
Ryhmä I	11,40	11,79	12,22
Ryhmä II	11,88	12,36	12,88

II PKL			
Vaativuusryhmä	0–2,5 vuotta	yli 2,5 vuotta – 4,5 vuotta	yli 4,5 vuotta
Ryhmä I	10,90	11,28	11,79
Ryhmä II	11,40	11,88	12,36

Yölisä 3,65 euroa

Kielilisä 59 senttiä

Taulukkopalkat 1.6.2027

Vähimmäistuntipalkat 1.6.2027 tai lähinnä sen jälkeen alkavan palkanmaksukauden alusta:

Pääkaupunkiseutu			
Vaativuusryhmä	0–2,5 vuotta	yli 2,5 vuotta – 4,5 vuotta	yli 4,5 vuotta
Ryhmä I	12,17	12,51	13,06
Ryhmä II	12,66	13,19	13,70

I PKL			
Vaativuusryhmä	0–2,5 vuotta	yli 2,5 vuotta – 4,5 vuotta	yli 4,5 vuotta
Ryhmä I	11,67	12,07	12,51
Ryhmä II	12,17	12,66	13,19

II PKL			
Vaativuusryhmä	0–2,5 vuotta	yli 2,5 vuotta – 4,5 vuotta	yli 4,5 vuotta
Ryhmä I	11,16	11,55	12,07
Ryhmä II	11,67	12,17	12,66

Yölisä 3,74 euroa
Kielilisiä 60 senttiä

Kuntien kalleusluokitus

Kunnan nimi	Kalleus- luokka
Enontekiö	I
Espoo	I
Helsinki	I
Houtskari	I
Hyrnsalmi	I
Hyvinkää	I
Hämeenlinna	I
Inari	I
Iniö	I
Joensuu	I
Jyväskylä	I
Järvenpää	I
Kauniainen	I
Kemi	I
Kemijärvi	I
Keminmaa	I
Kerava	I
Kirkkonummi	I
Kittilä	I
Kolari	I
Korppoo	I
Kuhmo	I
Kuivaniemi	I
Kuopio	I
Kuusamo	I
Muonio	I
Nauvo	I

Kunnan nimi	Kalleus- luokka
Oulu	I
Pelkosenniemi	I
Pello	I
Posio	I
Ranua	I
Ristijärvi	I
Rovaniemen mlk	I
Rovaniemi	I
Salla	I
Savukoski	I
Simo	I
Sodankylä	I
Tampere	I
Tervola	I
Tornio	I
Utsjoki	I
Vaasa	I
Vantaa	I
Ylitornio	I

Kaikki muut kunnat kuuluvat II kalleus-
luokkaan paitsi Ahvenanmaan kunnat
I kalleusluokkaan.

Erimielisyysmuistion malli

Työnantaja _____

Osoite _____

Puhelinnumero _____

Asiaa hoitava henkilö _____

Neuvotteluosapuolet

Työnantajapuolelta _____

Työntekijäpuolelta _____

Erimielisyys siirretään liittojen ratkaistavaksi liitteissä olevien tietojen perusteella.

Esitetty vaatimus perusteluineen liite 1

Annettu vastaus perusteluineen liite 2

Yhteisesti todetut erimielisyyden kohteeseen liittyvät tosiseikat liite 3

Tätä muistiota on tehty kaksi samansisältöistä kappaletta, joista toisen työnantajapuoli toimittaa työnantajaliitolle ja toisen työntekijäpuoli toimittaa työntekijäliitolle.

Työnantajan tai hänen
edustajansa allekirjoitus

____ / ____ 20____
Työntekijän tai luottamus-
miehen allekirjoitus

Työllistymisen ja muutosturvan toimintamalli

Työnantajan, työntekijöiden ja työvoimaviranomaisen välisen uuden toimintamallin tavoitteena on yhteistyön tehostaminen ja työntekijän mahdollisimman nopea työllistyminen.

Yhteistoiminta- ja irtisanomismenettely

Työnantaja esittää vähintään 10 työntekijää koskevien yhteistoimintaneuvottelujen alussa toimintasuunnitelman. Sen sisällöstä neuvotellaan henkilöstön edustajien kanssa. Suunnitelmassa selostetaan neuvottelujen menettelytavat ja muodot, suunniteltu aikataulu sekä suunnitellut toimintaperiaatteet irtisanomisaikana työhaun, koulutuksen ja työhallinnon palvelujen käytön osalta. Suunnitelmassa otetaan huomioon olemassa olevat normit siitä, miten työvoiman vähentämismenettelyssä toimitaan. Jos yhteistoimintaneuvottelut koskevat alle 10 työntekijää, yhteistoimintamenettelyssä esitetään suunnitellut toimintaperiaatteet irtisanomisaikana työhaun, koulutuksen ja työhallinnon palvelujen käytön osalta.

Toimintasuunnitelman sisällöstä neuvottelemista ei estä rajoitus, jonka mukaan irtisanomisen vaihtoehtojen käsittely voi yhteistoimintaneuvotteluissa alkaa suurissa irtisanomisissa aikaisintaan seitsemän päivän kuluttua perusteiden ja vaikutusten käsittelystä.

Suunniteltua vähentämistä koskevan yhteistoimintamenettelyn yhteydessä käsitellään myös henkilöstösuunnitelmaan tarvittavat muutokset.

Työnantaja ja työvoimaviranomainen kartoittavat yhteistyössä tarvittavat julkiset työvoimapalvelut viivyttlemättä yhteistoimintamenettelyn tai pienten yritysten irtisanomismenettelyn alettua. Työvoimaviranomaisen kanssa pyritään sopimaan tarjottavien palvelujen laadusta ja niiden toimeenpanon aikataulusta sekä yhteistyöstä niiden toteutuksessa. Henkilöstön edustajat osallistuvat yhteistyöhön.

Työllistymisohjelma ja sen toteuttaminen irtisanomisaikana

Työnantajalla on tiedottamisvelvollisuus oikeudesta työllistymisohjelmaan ja korotettuun koulutustukeen.

Työnantaja ilmoittaa työvoimaviranomaiselle taloudellisin tai tuotannollisin perustein suoritetusta irtisanomisesta, jos irtisanotulla työntekijällä on työhistoriaa vähintään kolme vuotta. Ilmoitusvelvollisuus koskee myös sellaisen määräaikaisen työsuhteen päättymistä, joka on muodostunut yhdestä tai useammasta keskeytymättömänä tai vain lyhytaikaisin keskeytyksin yhteensä vähintään kolme vuotta samaan työnantajaan jatkuneesta määräaikaisesta työ sopimuksesta. Työnantaja on velvollinen antamaan työvoimaviranomaiselle työntekijän suostumuksella hänen koulutustaan, työkokemustaan ja työtehtäviään koskevat tiedot heti irtisanomisten tapahduttua. Työnantaja osallistuu erikseen niin sovittaessa muutoinkin työllistymisohjelman laatimiseen.

Työntekijällä on mahdollisuus osallistua työllistymisohjelman laatimiseen. Työllistymisohjelmaa voidaan tarvittaessa täydentää myöhemmin.

Jos asiasta ei ole irtisanomisen tapahduttua muuta sovittu, työntekijällä on oikeus vapaaseen ilman ansionmenetystä osallistuakseen irtisanomisaikanaan työllistymisohjelman tekemiseen, oma-aloitteiseen tai viranomaisaloitteiseen työpaikan hakuun ja työhaastatteluun, uudelleensijoitusvalmennukseen, työssä oppimiseen ja harjoitteluun taikka työllistymisohjelmansa mukaiseen työvoimapoliittiseen koulutukseen. Vapaan pituus on työsuhteen kestosta riippuen seuraava:

1. enintään 5 päivää, jos työntekijän irtisanomisaika on enintään yksi kuukausi;
2. enintään 10 päivää, jos työntekijän irtisanomisaika on yli yksi kuukausi mutta enintään neljä kuukautta;
3. enintään 20 päivää, jos työntekijän irtisanomisaika on yli neljä kuukautta.

Edellytyksenä on lisäksi, ettei vapaasta aiheudu työnantajalle merkittävää haittaa.

Työntekijän on ilmoitettava vapaasta työnantajalle viivyttlemättä ja pyydettyessä esitettävä luotettava selvitys vapaan perusteesta.

Muutosturvan pöytäkirja

1. Sovittiin, että liitteenä olevat sopimusmääräykset työllistymisen ja muutosturvan toimintamallista ovat tulleet voimaan allekirjoittaneiden liittojen välillä 16.2.2005.
2. Todettiin, että työvoimaviranomaiset pyrkivät osaltaan toimimaan työllistymisen ja muutosturvan toimintamallin mukaisesti heti 16.2.2005 alkaen. Työllistymisohjelmaa ja koulutustukea koskeva lainsäädäntö on valmisteilla ja on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pikaisesti.

Todettiin, että työllistymisohjelmaa ja korotettua koulutustukea koskevia sopimusmääräyksiä voidaan soveltaa täysimääräisesti vasta niitä koskevan lainsäädännön voimaantulon jälkeen.

3. Todettiin, että yhteistoimintamenettelyä koskevilla määräyksillä ei muuteta yhteistoimintalain 2 §:n mukaista soveltamisalaa.

Helsingissä helmikuun 24. päivänä 2005

Erityispalvelujen työnantajaliitto ry
Palvelualojen ammattiliitto PAM ry

Koulutussopimus

1 § Koulutustyöryhmä

Tämän sopimuksen mukaista koulutusta varten on liittojen yhteinen koulutustyöryhmä.

2 § Ammattiyhdistyskoulutus

Kurssien hyväksyminen

1. Koulutustyöryhmä hyväksyy työnantajan tuen piiriin kuuluvat kurssit seuraavasti:
 - hyväksymisen edellytyksenä on yhteisesti todettu koulutustarve
 - kurssit hyväksytään kalenterivuodeksi kerrallaan
 - tarvittaessa kursseja voidaan hyväksyä kalenterivuoden aikana
 - ennen hyväksymistä työryhmälle annetaan selvitys kurssin tavoitteista, opetusohjelmasta, ajankohdasta, järjestämispaikasta ja kohderyhmästä
 - hyväksytyjen kurssien joukossa tulee olla myös viikkoa lyhyempiä ja paikallisia kursseja.

Liitot tiedottavat kursseista viimeistään kaksi kuukautta ennen ensimmäisen kurssin alkua.

Koulutustyöryhmä voi seurata kurssien opetusta.

Osallistumisoikeus

2. Henkilöstön edustaja voi osallistua työsuhteen katkeamatta koulutustyöryhmän hyväksymälle enintään 2 viikon kurssille, jos se ei aiheuta yritykselle tuntuvaa haittaa.

Henkilöstön edustaja voi osallistua:

- vuoden aikana yhdelle kurssille
- vuoden aikana useampijaksoisen kurssin kaikille jaksoille kurssin kokonaispituuden ollessa enintään 2 viikkoa
- kolmen vuoden aikana yhdelle samansisältöiselle kurssille (aika lasketaan edellisen samansisältöisen kurssin päättymisestä).

Ilmoitusvelvollisuus

3. Työntekijän on ilmoitettava osallistumisestaan kurssille mahdollisimman aikaisin.

Enintään viikon pituisesta kurssista on ilmoitettava vähintään 3 viikkoa ennen sen alkua ja yli viikon pituisesta kurssista vähintään 6 viikkoa ennen sen alkua.

Työnantajan on ilmoitettava henkilöstön edustajalle mahdollisimman aikaisin, kuitenkin viimeistään 10 päivää ennen kurssin alkua syy, miksi kurssille osallistuminen aiheuttaisi yritykselle tuntuvaa haittaa.

Korvaukset

4. Luottamusmies ja työsuojeluvaltuutettu voivat osallistua koulutustyöryhmän hyväksymille kursseille ilman ansiomenetystä.

Luottamusmiehen ansiomenetys korvataan enintään 2 viikolta ja työsuojeluvaltuutetun enintään 1 viikolta edellyttäen että, kurssi liittyy osanottajan yhteistyötehtävään yrityksessä.

Ansiomenetys korvataan työntekijän peruspalkan mukaan.

Ilta- ja yöisiä sekä muita mahdollisia tuntikohtaisia lisiä ei korvata.

Kuukausikohtaiset lisät korvataan.

Muut edut

5. Osallistuminen tämän pykälän mukaiseen koulutukseen ei vähennä vuosiloma-, eläke- tai näihin verrattavia etuuksia.

3 § Yhteinen koulutus

1. Yhteistä koulutusta annetaan pääsääntöisesti työpaikkakohtaisesti.
2. Koulutukseen osallistumisesta sovitaan työnantajan ja työntekijän tai luottamusmiehen kanssa tai muulla paikallisesti sovittavalla tavalla.
3. Yhteistä koulutusta ovat esimerkiksi:
 - yhteistoimintasopimukseen,
 - osallistumisjärjestelmiin ja
 - työsuojeluyhteistyöhön liittyvä koulutus.
4. Korvaukset määräytyvät 4 §:n mukaan.

4 § Ammatillinen jatko-, täydennys- ja uudelleen koulutus

1. Työnantajan antaessa työntekijälle ammatillista koulutusta tai työnantajan lähettäessä hänet ammatilliseen koulutukseen työnantaja korvaa koulutuskustannukset ja ansiomenetyksen.
2. Säännöllisen työajan ansiomenetykset korvataan työntekijän peruspalkan mukaan.

Ilta- ja yöisiä sekä muita tuntikohtaisia lisiä ei korvata.

Kuukausikohtaiset lisät korvataan.

Matkakustannukset korvataan halvimman kulkuneuvon mukaan.
3. Koulutuksen tapahtuessa työajan ulkopuolella työntekijälle korvataan siitä johtuvat suoranaiset kustannukset.
4. Ennen koulutukseen ilmoittautumista todetaan, onko kysymyksessä tämän pykälän mukainen koulutus.

5 § Voimassaolo

Sopimus on voimassa toistaiseksi 3 kuukauden irtisanomisajalla.

Jäsenyys ja liittyminen
030 100 600

Jäsenten työsuhdeasiat
030 100 620

Työttömyyskassa
020 690 211

www.pam.fi

